

Raadsinformatiebrief

Onderwerp : verkenning alternatief grote windturbines
Zaaknummer : 1226758
Datum : 5 november 2024
Portefeuille : Wethouder Jan Lock
Behandelend ambtenaar : Willem van Valen

Beste leden van de raad van Molenlanden,

Aanleiding

Tijdens de behandeling van de uitkomsten van de windverkenning heeft uw raad op 9 juli jongstleden het volgende besloten: (...) 'Naar aanleiding van het gebrek aan draagvlak voor grote windturbines het college opdracht te geven om uiterlijk 1 november 2024 de raad te informeren over alternatieven en daarbij in ieder geval in te zetten op het stimuleren en faciliteren van initiatieven binnen bestaande beleidskaders.'

Met deze raadsinformatiebrief informeren wij over de uitkomsten van de verkenning naar alternatieven die we hebben uitgevoerd. Achtereenvolgens gaan we hierbij in op: scope van het alternatieven onderzoek, potentieel van windturbines met 45 meter ashoogte op bedrijventerreinen, bijdrage aan invulling RES windbod Molenlanden, animo van bedrijven en het vervolg-traject.

We hebben de informatie op 25 oktober jongstleden gepresenteerd (bijlage 2) in de stuurgroep RES Alblasserwaard, waarin, naast de RES-wethouders, ook de gedeputeerde en heemraad participeren. Dit is de reden waarom we u een aantal dagen na 1 november de informatie aanreiken.

Scope van het alternatieven onderzoek

In ons onderzoek zijn we ervan uitgegaan dat het windbod van de RES kwantitatief en daarmee dus het te realiseren aandeel van wind ten opzichte van zonne-energie niet wijzigt. Naar meer zonne-energie in plaats van windenergie in het RES-bod hebben wij daarom geen onderzoek gedaan. Andere duurzame opties dan wind en zon kunnen niet bijdragen aan het RES-bod.

Dit alles betekent dat ons onderzoek naar alternatieven zich uitsluitend heeft gericht op vormen van windenergie, die een alternatief kunnen zijn voor grote windturbines, zijnde de kleinschalige en middelgrote windturbines tot 45 meter ashoogte.

Potentieel windturbines met 45 meter ashoogte op bedrijventerreinen

De ontwikkeling van windturbines met 45 meter ashoogte op bedrijventerreinen binnen bestaand stads- en dorpsgebied is beleidsmatig mogelijk gemaakt na vaststelling van het beleidskader kleinschalige windturbines, in april 2023.

We hebben Bosch & Van Rijn opdracht gegeven om een technisch-ruimtelijke verkenning naar middelgrote windturbines op bedrijventerreinen in Molenlanden uit te voeren.

De rapportage van de verkenning (bijlage 1) bevat een weergave van:

- huidige en te verwachten marktontwikkeling en rentabiliteit van referentietypen turbines;
- plaatsingspotentieel op bedrijventerreinen op basis van een GIS-analyse van harde en zachte belemmeringen voor de plaatsing;
- financiële haalbaarheid en business-cases;
- mogelijkheden om middelgrote windturbines te koppelen aan potentiële energiehub's op bedrijventerreinen en visie van de netbeheerder;
- berekening van mogelijke bijdrage aan het RES-bod voor wind tot 2030 uitgaande van een aantal scenario's.

De conclusie van Bosch en Van Rijn is dat er in Molenlanden ruimtelijk-technisch gezien potentie is voor maximaal 28 middelgrote windturbines op zeven bedrijventerreinen in de gemeente. De bedrijventerreinen Gelkenes en Schelluinen-West bieden de grootste mogelijkheden voor middelgrote windturbines.

Bosch & Van Rijn tekent daarbij aan dat het aantal van 28 een theoretisch maximum is. Maatwerk per locatie is nodig om te kunnen voldoen aan grenswaarden voor geluid en externe veiligheid. Dit kan waarschijnlijk voor een aantal turbineposities geregeld worden maar de kans dat dit mogelijk is voor alle 28 turbines is klein. Naarmate er meer turbines gerealiseerd worden zal er ook meer sprake zijn van hinder door geluid en slagschaduw waarvoor verzachtende maatregelen genomen moeten worden. Realistischer acht Bosch & Van Rijn daarom de plaatsing van 14 middelgrote windturbines in Molenlanden.

Bijdrage aan invulling RES windbod Molenlanden

In het rapport staan scenario's om het Molenlandse alternatief voor een extra locatie voor grote windturbines tot 2030 te realiseren. In de berekening is uitgegaan van de toezegging van wethouder Lock om op het grondgebied van Molenlanden tenminste 50% van de RES-opgave voor wind te realiseren.

De scenario's zijn:

1. 1 grote windturbine en 15 middelgrote windturbines (45 meter ashoogte) op bedrijventerreinen;
2. 1 grote windturbine, 14 middelgrote windturbines (45 meter ashoogte) en aanname groei van 28 kleine windturbines (15 meter ashoogte);
3. uitsluitend (29) middelgrote windturbines (45 meter ashoogte);

4. 14 middelgrote windturbines (45 meter ashoogte)) en aanname groei kleine windturbines (444 turbines van 15 meter ashoogte).

In alle scenario's zijn de 3 bestaande windturbines van windpark Giessenwind bij Giessenburg meegerekend.

Bosch & Van Rijn concludeert dat de scenario's 1 en 2 ruimtelijk-technisch gezien perspectief kunnen bieden voor de invulling van het RES-bod, scenario 3 en 4 acht het bureau niet realistisch.

Animo van bedrijven

Windturbines zijn alleen interessant voor bedrijven met een hoge elektriciteitsvraag in zowel de dag- als de nachtperiode. Daarbij kunnen de turbines bij plaatsing achter de meter zorgen voor leveringszekerheid van de bedrijven, hetgeen steeds belangrijker wordt vanwege netcongestie. Hierbij is wel van belang dat de energie ook allemaal op het bedrijventerrein gebruikt wordt en er geen of zo min mogelijk teruglevering plaatsvindt wanneer men de energie niet nodig heeft. Hiervoor kunnen opslagmogelijkheden interessant zijn. Met het creëren van een energiehub wordt aan deze voorwaarden voor een succesvolle realisatie van middelgrote windturbines op een bedrijventerrein voldaan.

Op de kansrijke locaties hebben we ondernemers van die betreffende bedrijfsterreinen benaderd over hun interesse om windturbines te realiseren.

Voor de ondernemers op bedrijventerrein Gelkenes zijn mogelijkheden en beperkingen aan de orde gekomen op een bijeenkomst van 30 september jl. Tijdens die bijeenkomst is met een aantal concrete gegadigden een vervolgafspraak gemaakt en is op verzoek van ondernemers meer informatie verstrekt.

Voor Schelluinen-West liep er reeds een onderzoek naar de mogelijkheden voor het oplossen van de (toekomstige) netcongestieproblematiek. Windturbines zijn als mogelijke oplossing naar voren gekomen. Een aantal ondernemingen op dit bedrijventerrein heeft concrete belangstelling voor middelgrote windturbines.

De ondernemersvereniging Schelluinen West heeft in een brief (bijlage 3) bij ons aangegeven dat een combinatie van lokaal opgewekte windenergie, opslag, en levering van groot belang is voor hun bedrijfsvoering en het ondersteunen van laadfaciliteiten. Windturbines kunnen een integraal onderdeel vormen bij de ontwikkeling van een energiehub, een ontwikkeling waar zij zelf mee bezig zijn. Daarom beschouwt men dit als een duurzaam en haalbaar alternatief voor de plaatsing van grotere windturbines in onze regio.

Verder is ons concrete interesse bekend bij bedrijven op Melkweg Bleskensgraaf, bij waterschap Rivierenland voor verkenning van de mogelijkheden voor plaatsing bij de rioolwaterzuiveringsinstallaties en bij enkele andere grote energieverbruikers binnen de bedrijventerreinen die onderzocht zijn door Bosch en Van Rijn. Zuivelfabriek De Graafstroom heeft ons ook een brief (bijlage 4) gestuurd.

Vervolgtraject

De uitkomsten van de verkenning zullen we delen met Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland met daarbij het verzoek om deze te betrekken bij de voorbereiding van de besluitvorming over de windverkenning door Gedeputeerde Staten (januari 2025) en Provinciale Staten (oktober 2025) en hierover nadere procesafspraken te maken.

De tijd die we hebben tot het moment van besluitvorming door Provinciale Staten willen we benutten door een aantal zaken van het alternatief concreter uit te werken. We denken hierbij aan het koppelen van middelgrote windturbines aan energiehubs voor de kansrijke bedrijventerreinen, het faciliteren van ondernemersverenigingen bij subsidieaanvragen en het stroomlijnen van processen voor vergunningsaanvragen en bij participatieprocessen met de omgeving vanuit de Omgevingswet. We stellen hiervoor een projectplan op en willen nog dit jaar met de uitvoering daarvan starten.

Bijlagen

1. rapportage Bosch & Van Rijn middelgrote windturbines bedrijventerreinen Molenlanden d.d. 30 oktober 2024
2. presentatie Bosch & Van Rijn stuurgroep RES d.d. 25 oktober 2024
3. brief bedrijvenvereniging Schelluinen-West
4. brief zuivelfabriek De Graafstroom

Burgemeester en wethouders van gemeente Molenlanden,
De secretaris, De burgemeester,

Marko Does

Theo Segers

